

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه امام جعفر صادق (علیه السلام) شهرستان بوئین زهرا

تحقیق پایانی سطح ۲ (کارشناسی)

عنوان

اهمیت و آداب صله رحم در آیات و روایات

استاد راهنما

سرکار خانم مستانه رجبی

استاد داور

حجة الاسلام و المسلمین رضا کاظم لو

پژوهشگر

رقیه رمضانی

بهار ۱۳۹۴

تحمیدیه

الحمد لله لجميع نعماته، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ، وَأَهْلِ بَيْتِهِ الطَّاهِرِينَ، وَ
أَخْصُصْهُمْ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ، وَرَحْمَتِكَ وَبَرَكَاتِكَ وَسَلَامِكَ وَاحْضُضِ اللَّهُمَّ وَالِدَيَّ
بِالْكَرَامَةِ لَدَيْكَ، وَالصَّلَاةَ مِنْكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. فَهُمَا أَوْجَبَ حَقًّا عَلَيَّ، وَأَقْدَمَ إِحْسَانًا إِلَيَّ وَ
إِعْظَمَ مَنَّةً لَدَيَّ، مِنْ أَنْ أَقَاصَهُمَا بَعْدَ، أَوْ أُجَازِيَهُمَا عَلَيَّ مِثْلَ:

پروردگارا، درود فرست بر محمد بنده‌ی خاص خود و رسول گرامی‌ات و بر خاندان او
که پاكان عالمند و آنان را مخصوص گردان به نيكوترين درود و رحمت و بركات و
تحيت حضرتت و در ميان اهل بيت پروردگارا والدين مرا اختصاص به كرامت خود و
درود و رحمت نامنتهای خویش ای مهربان‌ترین مهربانان عالم .

زیرا والدينم حقوقشان بر من واجب و احسانشان مقدم تر و نعمت منتشان بر من بزرگتر
از آن است که من تقاص به عدالت توانم کرد یا به مثل پاداش دهم.

تقدیم به

انبیاء و اولیاء حق

که خوشبختی و سعادت را

و شهادی والا مقام اسلام

که آزادی و امنیت را

و علماء، اساتید و معلمان سرافراز

که بزرگی و عظمت را

برای مان به ارمغان آوردند.

و پدر دلسوز و مهربانم

و مادر گرانقدر و عزیزم

و همسرم

که در این راه مرا یاری کردند

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ (وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَفَرِّجْنَا بِهِمْ)

تقدیر و تشکر

الحمد لله رب العالمين لجميع نعماته

اکنون که به یاری خداوند متعال و همراهی دوستان عزیز، کار تدوین تحقیق پایانی سطح ۲ به اتمام رسیده است، بر خود لازم می دانم صمیمانه تشکر قلبی خود را از اساتید و همراهانی که مرا در انجام این کار پژوهشی، یاری نمودند، ابراز نمایم.

از خانواده محترم، والدین، همسر گرامی که مشوق بنده برای تحصیل در حوزه علمیه بودند و از استاد راهنمای گرامی که با رهنمودهای سازنده ی خود باعث ارتقاء کیفیت تحقیق گردیدند از مدیر محترم مدرسه، مدیر سابق، از کتابدار کتابخانه ی قزوین و کتابخانه ی بوئین زهرا تشکر نموده و از درگاه خداوند منان برایشان سلامتی و رفع مشکلات و برآورده شدن حاجات درخواست می نمایم.

چکیده

موضوع تحقیق حاضر اهمیت و آداب صله ی رحم در قرآن و روایات است. صله ی رحم به معنای پیوستن و دیدار خویشاوندان نسبی و سببی با یکدیگر است: از سوی دیگر انسان موجودی اجتماعی است و به تنهایی نمی تواند زندگی کند و به هم نوعان خود نیازمند است. در دین اسلام برای رفع این نیاز افراد سنت صله ی رحم مورد سفارش و تاکید قرار گرفته است. یکی از کارکردهای صله ی رحم این است که علاوه بر، بر طرف شدن نیاز عاطفی فرد، فرد به یک آرامش نسبی می رسد. شناخت مصادیق صله ی رحم و شیوه های انجام آن، برای رعایت و انجام وظیفه ی شخصی هدف مهم این تحقیق است. از آن جا که این فریضه ی بسیار مهم در جوامع امروزی مورد بی محبتی قرار گرفته است، احیای این امر الهی ضرورت بسیار مهم برای انجام این تحقیق پایانی است. سؤال اصلی: از دیدگاه آموزه های دین اسلام، صله ی رحم چه اهمیت و آدابی دارد؟ مزیت این تحقیق: نوآوری در ساختار و موجز بودن مطالب آن است. تحقیق حاضر شامل سه بخش است. از جمله آثار دنیوی انجام صله ی رحم زیاد شدن روزی، طولانی شدن عمر، افزایش جمعیت و ... از آثار اخروی آن می توان به بخشش گناه، پاداش برتر و ... اشاره نمود.

واژگان کلیدی: صله، رحم، قطع، صله ی رحم، قطع رحم.

۱۲- صابری یزدی، علیرضا، هزار گوهر نبوی، محمد رضا انصاری محلاتی (مترجم)، چ ۳، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۸.

۱۳- طباطبایی، محمد حسین، تفسیر المیزان، سید محمد باقر موسوی همدانی (مترجم)، قم، انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین، ۱۳۸۷.

۱۴- غباری مناب، باقر، فصلنامه تربیت اسلامی، علی تقی فقیهی، ید الله قاسمی پور، سال سوم، ش ۵، ۱۳۸۶.

۱۵- قرائتی، محسن، تفسیر نور،

۱۶- _____، پرسش ها و پاسخ های قرآنی، چ ۲، تهران، مرکز فرهنگی درسهای از قرآن، ۱۳۸۹.

۱۷- کردستانی، ابوالقاسم، منتخب الاحادیث، چ ۱، تهران، پیام آزادی، ۱۳۸۲.

۱۸- محدثی، جواد، اخلاق معاشرت، چ ۲۳، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۹.

۱۹- محمد زاده، راضیه، دوست اگر این گونه می بود، چ ۱، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، ۱۳۸۵.

۲۰- محمدی ری شهری، محمد، دانش نامه قرآن و حدیث، حمید رضا شیخی (مترجم)، قم، دار الحدیث، ۱۳۹۰.

۲۱- مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، دارالکتب الاسلامیه، قم، ۱۳۶۱.

۲۲- مهدوی کنی، محمد رضا، نقطه های آغاز در اخلاق عملی، چ ۴، تهران، انتشارات

فرهنگی اسلامی، ۱۳۷۳.

۲۳- _____، علم اخلاق اسلامی، جلال الدین مجتبوی (مترجم)، ج ۹، تهران، صحت،

۱۳۸۹.

فهرست منابع عربی

- ۱- تمیمی آمدی، عبد الواحد بن محمد، غررالحکم و دررالکلم، چ ۱، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۶.
- ۲- بحرانی، هاشم بن سلیمان حسینی، البرهان فی تفسیر القرآن، چ ۱، تهران، بنیاد بعثت، ۱۴۱۶ ق.
- ۳- بندرریگی، محمد، المنجد، چ ۱، تهران، انتشارات ایران، ۱۳۵۷.
- ۴- حرانی، حسین بن علی، تحف العقول عن آل الرسول، قم، موسسه نشر اسلامی، ۱۳۶۳.
- ۵- حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، دار احیاء التراث العربی، بیروت، ۱۳۹۱ ق.
- ۶- دیلمی، حسن، ارشاد القلوب الی الصواب، چ ۱، قم، شریف رضی، ۱۴۱۲.
- ۷- زکریا، ابی الحسین احمد بن فارس، مقاییس اللغه، چ ۱، بیروت، داراحیاء التراث العربی، ۱۴۲۲ ق.
- ۸- سعیدی، تاج الدین، جامع الاخبار، چ ۱، قم، انتشارات رضی، ۱۴۰۵ ق.
- ۹- سیوطی، جلال الدین، الجامع الصغیر فی احادیث البشیر النذیر، چ ۱، بیروت، دارالفکر، ۱۴۰۱ ق.
- ۱۰- _____، الدر المنثور فی تفسیر بالماثور، قم، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۴ ق.
- ۱۱- صدوق، محمد بن بابویه، امالی، چ ۵، بیروت، اعلمی، ۱۴۰۰ ق.

- ۱۲- _____ ، الخصال، چ ۱، قم، جامعه مدرسین، ۱۳۶۲.
- ۱۳- _____ ، عیون اخبار الرضا، چ ۱، تهران، نشر جهان، ۱۳۷۸.
- ۱۴- طبرسی، فضل بن الحسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، چ ۳، تهران، ناصر خسرو، ۱۳۸۲.
- ۱۵- طبرسی، میرزا حسین، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، چ ۱، قم، مؤسسه آل البيت، ۱۴۰۸ق.
- ۱۶- طوسی، محمد بن الحسن، تهذیب الاحکام، چ ۴، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۵.
- ۱۷- _____ ، امالی، چ ۱، قم، دار النقا، ۱۴۱۴ق.
- ۱۸- عیاشی، محمد بن مسعود، تفسیر العیاشی، چ ۱، تهران، علمیه، ۱۳۸۰.
- ۱۹- قمی، عباس، سفینه البحار، چ ۱، تهران، فراهانی، ۱۳۶۳.
- ۲۰- کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، قم، انتشارات علمیه اسلامی، بی تا.
- ۲۱- مازندرانی، محمد بن علی، مناقب آل ابی طالب، قم، علامه محمد حسین آشتیانی، ۱۳۷۹.
- ۲۲- مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، بیروت، الوفاء، ۱۴۰۴ق.
- ۲۳- محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، قم، مکتب الاعلام الاسلامیه، ۱۳۷۲.
- ۲۴- مفید، محمد بن محمد بن نعمان، امالی، چ ۱، کنگره شیخ مفید، ۱۴۱۳ق.
- ۲۵- نراقی، مهدی، جامع السعادات، چ ۲، بیروت، اعلمی، بی تا.

